

teruggevorderd worden. Dit zette meteen een zware domper op de slagkracht van de jonge maatschappij. Als gevolg van deze fiscale problemen sloot Het Beste Boek in 1961 een overeenkomst met de Antwerpse sm Ontwikkeling voor de overname van de levering aan de bibliotheken. Gevolg was evenwel de verbrokkeling van de socialis-tische bibliotheekorganisatie, die voordien al bijzonder chaotisch en onduidelijk was gestructureerd, met enkel Leo Magits, secretaris van de CAO en zaakvoerder van Het Beste Boek, als de spin in het netwerk. In 1965 werd uiteindelijk begonnen met de vereffening van de maatschappij, een opera-tie die in februari 1966 werd afgerond. Het archief van Het Beste Boek werd op de zetel van de CAO bewaard en raakte samen met het archief van de moederorganisatie vermengd met dat van de BSP. Het werd tijdens de herwerking van dit laatste ar-chief afgezonderd en opnieuw beschreven. Het leeuwendeel ervan bestond echter uit doorslagen van facturen, die niet meer werden opgenomen in de nieuwe stortings-lijst. Het archief bevat nog 29 nummers, opgeborgen in 3 dozen (0,33 lopende meter) en is consulteerbaar mits toestemming van de dienstdoende archivaris. Bij onderzoeks-opdrachten wordt het best geconsulteerd samen met het archief van de BSP (nr. 075), waarvan de inventaris spoedig beschikbaar zal zijn en de archieven van de CAO (nr. 348) en van Leo Magits (nr. 352).

BRONNEN **Archief van Max Buset**

Martijn Vandenbroucke, Amsab-ISG

Toevallig werden begin dit jaar enkele bundeltjes briefwisseling van Max Buset in onze ruime archiefbestanden gevonden. Buset (1896-1959) is vooral bekend als de eerste voorzitter van de Belgische Socialis-tische Partij (BSP) en speelde dan ook een voorname rol in de Belgische naoorlogse politiek en de heropbouw van het land. Hij werd op 31 maart 1896 te Fayt-les-Manage geboren in een modaal arbeidersgezin en ging na zijn middelbare school aan de slag als industrieel tekenaar. Na WO I werd hij door Arthur Jauniaux, toenmalig secretaris van de Centrale voor Arbeidersopvoeding (CAO), opgemerkt. Dankzij een CAO-beurs kon hij economische en sociale wetenschap-pen studeren aan de ULB en in 1921 kreeg hij een nieuwe beurs – ditmaal rechtstreeks van de BWP – om aan het Ruskin College te Oxford (de partijhogeschool van het Britse Labour) te studeren. Dit Britse verblijf verengelste hem in elk geval in sterke mate. Bij zijn terugkeer naar België kon hij meteen aan de slag als leraar aan de Arbeidershoge-school tot hij in 1929 zelf secretaris van de CAO werd, die hij grondig reorganiseerde. In 1932 betrad hij de politieke arena tijdens de stakingsgolf in Henegouwen. Hij werd vlot verkozen als volksvertegenwoordiger van Thuin en bleef dat tot aan zijn dood. Met de aanvaarding van het Plan van de Arbeid kwam hij als vertrouweling van Hendrik de Man aan het hoofd van het blad *Plan* en van het Sociaal Studiebureau van de partij.

Max Buset, jaren 30

Buset was tijdens de Spaanse Burgeroorlog erg actief; hij reisde verschillende keren naar het oorlogsgebied, probeerde de repu-blikeinse regering te ondersteunen waar mogelijk en zette zich in voor de opvang van de Spaanse oorlogskinderen. In 1939 werd hij directeur van *La Revue Socialiste* en kwam het tot een verwijdering met Hendrik de Man; er ontspon zich een scherpe ideolo-gische polemiek tussen hun respectievelijke bladen, *La Revue Socialiste* en *Leiding*. Bij de aanvang van WO II vluchtte Buset naar Londen, waar hij op de radio het fictieve karakter Emile Valentin creëerde, dat aan het thuisfront erg populair werd. Na de oor-log werd hij op het Overwinningcongres van oktober 1945 verkozen tot de eerste

voorzitter van de nieuwe BSP. Op 21 juli 1948 werd hij benoemd tot minister van Staat. Vanuit beide functies verzette hij zich tegen de terugkeer van Leopold III, maar hij lag tegelijkertijd mee aan de basis van de verzoening van voor- en tegenstanders van de koning, teneinde een open conflict te voorkomen. Buset was tussen 1952 en 1954 lid van de Gemeenschappelijke Vergadering van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal (EGKS) en is auteur van diverse publicaties. De drie bundeltjes briefwisseling hebben enkel betrekking op zijn parlementair werk en dateren uit de jaren 1937-1939. Het ar-chiefje is consulteerbaar mits toestemming van de dienstdoende archivaris.